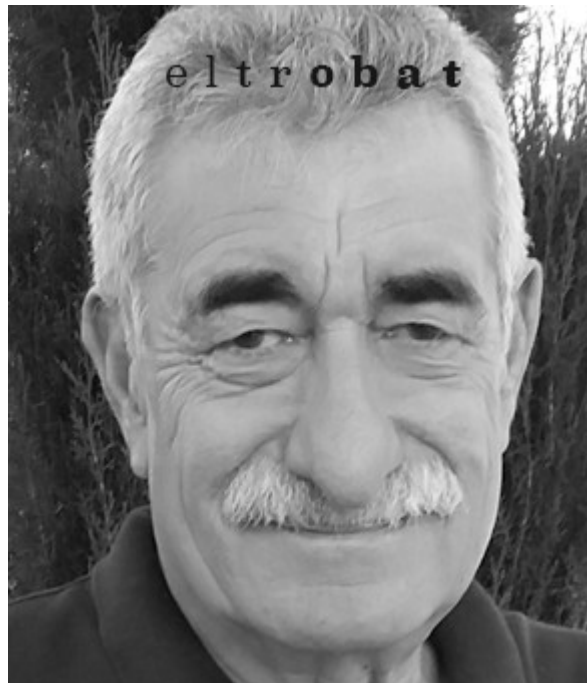

Domènec Marzà

30 Octubre 2018

Domènec Marzà (Borriana, la Plana Baixa, 1952). Llicenciat en filologia, catedràtic de literatura catalana, ha exercit la docència a Secundària i als cursos del CAP a l'ICE de la UB. És autor de la primera antologia didàctica de l'obra de Joan Fuster: *Contra el nacionalisme i altres textos* (1990). Ha publicat edicions didàctiques: *La bogeria* de Narcís Oller (2000), *Lo somni* de Bernat Metge (2005) i la *Guia didàctica de Llengua catalana i literatura 1r. batxillerat* Grup Promotor/Santillana (2008). L'any 2013 va ser guardonat amb el premi de narrativa Ciutat de Vila-real pel dietari *Passat en net*. L'any 2016 va publicar el recull de narracions *No em toqueu el copi-raït*.

Sabatopillao

En eixir d'escola, la voramar de les tardes d'hivern era principi i final de tots els jocs: camp de futbol, camp de batalla per fer arca, camp clos per combatre amb canyes que són llances i espases. I sobretot, la voramar és una mina de tresors que les onades dipositen a la platja. Els nois hi solen comparèixer, amb el berenar a les mans, quan el sol va de baixa. L'ombra de l'espigó avança arrossegant-se pel terra, enfosqueix l'arena i la fa més mullada. Un airet, que de tan humit és líquid, travessa la llana dels jerséis teixits per les mares i en arribar a la pell provoca tremolors que l'esforç dels jocs dissimula. La gelor fueteja les cames destapades pels pantalons curts. L'espai de la platja els va gran i s'arreceren a la banda del mur de l'escullera, al costat d'on desemboca la sèquia. Des de la gola a la mar, la sèquia, que se'ls representa riu cabalós, avança sinuosa entre canyars i dunes.

Un dia, en arribar a la platja, van trobar un tronc de palmera que les onades, avorrides de bressar-lo, havien deixat a la vora de la mar. El del sereno, el de ca l'Agustí i el menut de ca l'Emparito van ser els primers a dir sabatopillao i tocar el tronc. Se'n van fer els amos sense que cap altre component de la colla s'hi oposés. La norma era inqüestionable, d'absoluta observança i de respecte total: qualsevol objecte trobat era propietat de qui en veure'l digués abans que els altres sabatopillao. El poder secret de l'estranya paraula obrava el miracle i feia desaparèixer, com un conjur, els drets de possessió de qui no l'hagués pronunciada al moment en què també es tocava allò, fos el que fos, que s'havia trobat. El tronc de palmera, per la grandària, admetia més d'un posseïdor. Des que en van prendre possessió tots tres amics van dedicar tots els esforços a fer-ne una barca, una piragua com la que havien vist a les pel·lícules de l'oest.

Després d'inspeccionar llargament, com si fossin uns pèrits navals, el tros de palmera, van decidir per on el buidarien. Van improvisar les ferramentes: de pots de llauna aixafats a cops de roc en van fer pales per buidar el tronc, també tenien a mà puntes de canyes, estelles de fustes, trossos de corda i pedres per si calia disposar-ne pel que fos. Per rascar i polir l'aspresa de la palmera farien servir trossos de vidre de botelles que havien trencat. Primer, van fer plana la base del buc, van arrodonir l'extrem que faria de popa i van fer acabar en punta la proa. Després, van buidar el tronc amb compte de no fer-lo malbé amb forats per on entrés aigua. Durant moltes tardes, observats pels companys que ja ni xutaven ni combatien per l'arenal, es van sentir mestres d'aixa i jugaven a fer com els operaris del varador del port. Amb tenacitat i amb l'orgull de saber-se més afortunats que els altres, van anar transformant el tronc fins que van trobar que semblava l'embarcació amb què, navegants intrèpids, solcarien la sèquia de la gola a la mar. Volien aplegar al trencant de les onades i, si l'embarcació responia, entrar tal vegada a la mar.

Va arribar la vesprada en què ja podien avarar la piragua. Les dues hores d'escola, de tres a cinc, se'ls van fer eternes i en acabar, sense anar a casa a buscar el berenar, van fer cap a la platja. Primer, van passar per l'hort de Pepet a furta-li tres canyes llargues, seques i resistents, de les que el vellet tenia perquè, a l'estiu, s'enfilessin les tomateres i les bajoqueres, les usarien com a perxes per impulsar l'embarcació.

Ja a la barca, al costat de la gola, es van llevar les sabates i els mitjons, i excitats per l'aventura que iniciaven ni notaven la gelor de l'aigua. Tampoc no es van adonar que algú els contemplava, fins que el menut de ca l'Emparito va dir: «Mireu, un home ens mira!». Un home mirava, des del camí que acaba a les dunes mirava, i recordava que, en eixir d'escola, la voramar de les tardes d'hivern era principi i final de tots els jocs: camp de futbol, camp de batalla per fer arca, camp clos per combatre... Observava els petits navegants, i amb un somriure entenedridor els advertia, «no us embarqueu, caureu a la sèquia, bolcarà la barca, tombarà perquè no té quilla, i us enfangareu ben enfangats, intentareu eixugar-vos la roba amb arena seca i acabareu arrebossats i ben gelats i, en arribar a casa, les mares us...» Qui és? Qui el coneix?... El del sereno va dir que la cara li sonava, i va afegir «a fer la mà! No fem cas de les advertències, si li fem cas no podrà escriure que un dia, quan era xiquet, amb uns amics, va naufragar abans d'arribar a la mar perquè la barca va bolcar, va tombar perquè no tenia quilla i que es van mullar ben mullats i que van intentar eixugar-se la roba amb l'arena seca i que, en arribar a casa, les mares els... No li fem cas! Va, fem força, clavem la perxa i empentem, fem força...» Empenteu, no em feu cas.

Categoria : El trobat

Etiquetes : Domènec Marzà

Bloc a WordPress.com.